

Czynności procesowe w postępowaniu przygotowawczym zastrzeżone dla prokuratora

(stan prawny na dzień 15 kwietnia 2016 r.)

Dział I. Przepisy wstępne

- wniosek o ściganie w postępowaniu przygotowawczym, może być cofnięty za zgodą prokuratora (art. 12 § 3¹),
- uzyskanie zezwolenia władzy, od którego ustawa uzależnia ściganie, należy do oskarżyciela (art. 13)²;
- wszczęcie postępowania sądowego następuje na żądanie uprawnionego oskarżyciela (art. 14);
- w razie stwierdzenia, że sprawca przestępstwa podlegającego orzecznictwu sądów powszechnych popełnił także przestępstwo podlegające orzecznictwu sądów wojskowych lub wspólnie z osobą podlegającą orzecznictwu tych sądów, prokurator, po dokonaniu czynności niezbędnych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, wydaje postanowienie o przekazaniu sprawy właściwemu prokuratorowi wojskowemu (§ 62 reg. prok.);
- jeżeli prokurator dopatruje się w czynie przewinienia dyscyplinarnego albo naruszenia obowiązków służbowych lub zasad współżycia społecznego, może przekazać sprawę innemu właściwemu organowi – odmawiając wszczęcia postępowania przygotowawczego albo umarzając je, zwłaszcza z powodu znikomej szkodliwości społecznej czynu (art. 18 § 2);
- jeżeli czyn stanowi tylko wykroczenie, prokurator odmawiając wszczęcia postępowania lub umarzając je przekazuje sprawę Policji w celu wystąpienia z wnioskiem o ukaranie do właściwego sądu; prokurator może sam wystąpić z takim wnioskiem (art. 18 § 1);
- w razie stwierdzenia w postępowaniu karnym poważnego uchybienia w działalności instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej, zwłaszcza gdy sprzyja ono popełnieniu przestępstwa, prokurator zawiadamia o tym uchybieniu organ powołany do nadzoru nad tą jednostką organizacyjną, a w razie potrzeby także organ kontroli; może zażądać nadesłania w wyznaczonym terminie wyjaśnień i podania środków podjętych w celu zapobieżenia takim uchybieniom w przyszłości; w razie nieudzielenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie może nałożyć karę pieniężną (art. 19 § 1, § 2, § 3);

¹ Jeżeli nie wskazano innej podstawy prawnej, przepisy w nawiasach oznaczają odpowiednie artykuły ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

² Oskarżycielem publicznym przed wszystkimi sądami jest prokurator (art. 45 § 1).

- w razie rażącego naruszenia przez obrońcę lub pełnomocnika strony ich obowiązków procesowych, prokurator zawiadamia o tym właściwą radę adwokacką lub radę okręgową izby radców prawnych (art. 20 § 1);
- w razie rażącego naruszenia obowiązków procesowych przez prowadzącego postępowanie przygotowawcze (policjanta) sąd albo prokurator zawiadamia o tym bezpośredniego przełożonego osoby, która dopuściła się uchybienia i żąda nadesłania w terminie wyznaczonym nie krótszym niż 14 dni informacji o podjętych działaniach wynikających z zawiadomienia (art. 20 § 2);
- prokurator, zawiadamia sąd rodzinny, gdy sprawa toczy się o w sprawie o przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego, we współdziałaniu z małoletnim lub w okolicznościach, które mogą świadczyć o demoralizacji małoletniego albo o gorszącym wpływie na małoletniego, w celu rozważenia środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym (art. 23);
- prokurator zawiadamia o ukończeniu postępowania toczącego się z urzędu przeciw osobom zatrudnionym w instytucjach państwowych, samorządowych i społecznych, uczniom i słuchaczom szkół oraz żołnierzom, przełożonym tych osób (art. 21 § 1);
- prokurator zawiadamia o wszczęciu postępowania przeciw funkcjonariuszom publicznym, a o wszczęciu postępowania przeciw osobom zatrudnionym w instytucjach państwowych, samorządowych i społecznych, uczniom i słuchaczom szkół oraz żołnierzom przełożonym tych osób – jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny (art. 21 § 2).

Dział III. Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny

- prokurator (także pokrzywdzony) może złożyć wniosek o orzeczenie obowiązku naprawienia, w całości albo w części, wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (art. 49a);
- w razie śmierci pokrzywdzonego prawa, które by mu przysługiwały, może wykonywać prokurator, działając z urzędu w wypadku braku lub nieujawnienia osób najbliższych lub osób pozostające na jego utrzymaniu (art. 52 § 1);
- w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego - prokurator może wszcząć postępowanie albo wstąpić do postępowania już wszczętego, jeżeli wymaga tego interes społeczny (art. 60 § 1);
- w przypadku wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania z urzędu, poucza się pokrzywdzonego o prawie do złożenia aktu oskarżenia, ze wzmianką, że w przypadku wniesienia przez niego prywatnego aktu oskarżenia materiały sprawy zostaną na jego żądanie przesłane sądowi (§ 118 reg. prok.);

- prokurator udziela zezwolenia na porozumiewanie się tymczasowo aresztowanego z obrońcą, może również zastrzec kontrolę korespondencji pomiędzy nimi (art. 73 § 2-3);
- prokurator może odmówić dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika osoby niebędącej stroną - jeżeli uzna, że nie wymaga tego obrona interesów tej osoby (art. 87§3).

Dział IV. Czynności procesowe

- za zgodą prokuratora akta w toku postępowania przygotowawczego mogą być w wyjątkowych wypadkach udostępnione innym osobom. Prokurator może udostępnić akta w postaci elektronicznej (art. 156 § 5);
- prokurator niezwłocznie udostępnia podejrzanemu i jego obrońcy akta sprawy akta sprawy w części zawierającej treść dowodów dołączonych do wniosku o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania, z wyłączeniem dowodów z zeznań świadków, o których mowa w art. 250 § 2b;
- prokurator rozpatruje zażalenie na zarządzenie organu Policji o odmowie udostępnienia akt w dochodzeniu (art. 159);
- prokurator odtwarza akta postępowania przygotowawczego w przypadku ich zniszczenia lub zaginięcia (art. 160 § 4).

Dział V. Dowody

- prokurator podejmuje decyzję w przedmiocie wykorzystania w postępowaniu karnym uzyskanego w wyniku kontroli operacyjnej zarządzanej na wniosek uprawnionego organu na podstawie przepisów szczególnych dowodu popełnienia przez osobę, wobec której kontrola operacyjna była stosowana, innego przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego niż przestępstwo objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej lub przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego popełnionego przez inną osobę niż objętą zarządzeniem kontroli operacyjnej (art. 168b);
- prokurator może zwrócić się do właściwego naczelnego organu administracji rządowej (uprawnionego organu) o zwolnienie świadka od obowiązku zachowania tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” (art. 179 § 3);
- prokurator może zwolnić osobę od obowiązku zachowania tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” lub „poufne” lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji (art. 180 § 1);
- prokurator może zwrócić się do sądu z wnioskiem o zwolnienie osoby od obowiązku zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, dziennikarskiej lub statystycznej (art. 180 § 2);

- prokurator może wydać postanowienie o zachowaniu w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia, wolności albo mienia w znacznych rozmiarach tego świadka lub osoby dla niego najbliższej; prokurator przesłuchuje takiego świadka lub ma prawo uczestniczyć w jego przesłuchaniu prowadzonym przez sąd; prokurator może również uchylić to postanowienie jeżeli okaże się, że w czasie jego wydania nie istniała uzasadniona obawa niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia, wolności albo mienia w znacznych rozmiarach świadka lub osoby dla niego najbliższej albo że świadek złożył świadomie fałszywe zeznania lub nastąpiło jego ujawnienie (art. 184 § 1, § 3, § 8);
- prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 185a § 1, 185b § 1 i 185c § 1 k.p.k., występuje z wnioskiem do sądu o przesłuchanie pokrzywdzonego lub świadka i bierze udział w tej czynności;
- prokurator może zarządzić przesłuchanie świadka z udziałem biegłego lekarza lub biegłego psychologa (a świadek nie może się temu sprzeciwić), jeżeli istnieje wątpliwość co do stanu psychicznego tego świadka, jego rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego spostrzeżeń (art. 192 § 2);
- prokurator w celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego podejrzanego powołuje co najmniej dwóch biegłych lekarzy psychiatrów (art. 202 § 1); na wniosek psychiatrów do udziału w wydaniu opinii powołuje ponadto biegłego lub biegłych innych specjalności (art. 202 § 2), do udziału w wydaniu opinii o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego, w zakresie zaburzeń preferencji seksualnych, prokurator powołuje biegłego lekarza seksuologa (art. 202 § 3);
- w razie konieczności połączenia badania psychiatrycznego podejrzanego z jego obserwacją w zakładzie leczniczym, prokurator składa w tej sprawie wniosek do sądu (art. 203 § 2);
- prokurator dokonuje oględzin zwłok z udziałem biegłego lekarza, w miarę możliwości z zakresu medycyny sądowej; w wypadkach niecierpiących zwłoki oględzin dokonuje Policja z obowiązkiem niezwłocznego powiadomienia prokuratora; na miejscu znalezienia zwłok do czasu przybycia prokuratora oraz biegłego, przemieszczać lub poruszać zwłoki można tylko w razie konieczności (art. 209 § 2, § 3);
- otwarcia zwłok dokonuje biegły lekarz, w miarę możliwości z zakresu medycyny sądowej, w obecności prokuratora (art. 209 § 4);
- prokurator, również w dochodzeniu, wydaje postanowienie o powołaniu biegłego lekarza w celu oględzin zwłok i ich otwarcia;
- prokurator zarządza wyjęcie zwłok z grobu w celu dokonania ich oględzin lub otwarcia (art. 210);
- po przyjęciu od podejrzanego do protokołu zobowiązania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o świadku koronnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1801 oraz z 2016 r. poz. 178), prokurator prowadzący lub nadzorujący

postępowanie przygotowawcze niezwłocznie przesłuchuje podejrzanego co do okoliczności warunkujących wydanie przez sąd postanowienia w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego oraz wykonuje inne niezbędne czynności (§ 174 ust. 1. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych (Dz. U. poz. 508), zwanego dalej „reg. prok.”);

- prokurator zarządza przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w stosunku do podejrzanego – jeżeli jest taka potrzeba, szczególnie dla ustalenia danych co do właściwości i warunków osobistych oraz dotychczasowego sposobu życia – przez kuratora sądowego lub inny podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, **a w szczególnie uzasadnionych wypadkach przez Policję**; dane o osobach, które dostarczyły informacji w ramach wywiadu środowiskowego mogą być ujawnione na żądanie prokuratora; prokurator orzeka o wyłączeniu osoby przeprowadzającej wywiad środowiskowy (art. 214 § 1, § 5, § 8);
- prokurator może zarządzić badanie podejrzanego lub osoby podejrzanego przez biegłych psychologów lub lekarzy (art. 215);
- na żądanie prokuratora należy wydać rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie lub podlegające zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym, przepadku, środków kompensacyjnych albo roszczeń o naprawienie szkody; **w wypadkach niecierpiących zwłoki – wydania rzeczy może żądać Policja lub inny uprawniony organ**; prokurator wydaje postanowienie o zatrzymaniu rzeczy albo na żądanie osoby, która rzecz wydała, o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy (art. 217 § 1, § 4);
- na żądanie prokuratora zawarte w postanowieniu urzędy, instytucje i podmioty prowadzące działalność w dziedzinie poczty lub działalność telekomunikacyjną, urzędy celne oraz instytucje i przedsiębiorstwa transportowe obowiązane są wydać prokuratorowi korespondencję i przesyłki oraz dane, o których mowa w art. 180c i 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2014 poz. 243, 827 i 1198), jeżeli mają znaczenie dla toczącego się postępowania; tylko prokurator ma prawo je otwierać lub zarządzić ich otwarcie (art. 218 § 1);
- na żądanie prokuratora zawarte w postanowieniu urzędy, instytucje i podmioty prowadzące działalność telekomunikacyjną obowiązane są niezwłocznie zabezpieczyć na czas określony, nieprzekraczający jednak 90 dni, dane informatyczne przechowywane w urządzeniach zawierających te dane na nośniku lub w systemie informatycznym (art. 218a § 1);
- prokurator może dokonać przeszukania, na jego polecenie może dokonać przeszukania Policja; prokurator wydaje postanowienie o przeszukaniu, **a jeśli przeprowadziła je Policja w ramach czynności niecierpiących zwłoki – prokurator zatwierdza przeszukanie w drodze postanowienia** (art. 220 § 1, § 3);
- w przypadku rzeczy lub dokumentacji uzyskanej w wyniku zatrzymania lub przeszukania, która według oświadczenia kierownika instytucji państwowej lub

samorządowej albo osoby u której dokonano czynności, zawiera informacje niejawne lub wiadomości objęte tajemnicą zawodową lub inną tajemnicą prawnie chronioną albo ma charakter osobisty, **organ przeprowadzający czynność (np. Policja) przekazuje niezwłocznie pismo lub inny dokument bez jego odczytania prokuratorowi w opieczętowanym opakowaniu** (art. 225 § 1);

- prokurator stosuje odpowiednio zakazy i ograniczenia określone w art. 178–181 k.p.k. w kwestii wykorzystania dokumentów zawierających informacje niejawne lub tajemnicę zawodową, jako dowodów w postępowaniu karnym (art. 226 zdanie pierwsze);
- prokurator decyduje w kwestii wykorzystania jako dowodów dokumentów zawierających tajemnicę lekarską (art. 226 zdanie drugie);
- prokurator odsyła osoby zainteresowane na drogę procesu cywilnego, jeżeli wyniknie spór co do własności rzeczy, a nie ma dostatecznych danych do niezwłocznego rozstrzygnięcia (art. 230 § 2);
- prokurator składa zatrzymaną rzecz do depozytu sądowego lub oddaje osobie godnej zaufania aż do wyjaśnienia uprawnienia do odbioru, jeżeli w postępowaniu przygotowawczym powstaje wątpliwość komu należy wydać zatrzymaną rzecz (art. 231 § 1);
- prokurator wydaje postanowienie w przedmiocie sprzedaży według trybu określonego dla właściwych organów postępowania wykonawczego przedmiotów ulegających szybkiemu zniszczeniu lub takich, których przechowywanie byłoby połączone z niewspółmiernymi kosztami lub nadmiernymi trudnościami albo powodowałyby znaczne obniżenie wartości rzeczy, można sprzedać. może wydać prokurator, a w postępowaniu sądowym sąd lub referendarz sądowy (art. 232 § 1);
- prokurator wnioskuje do sądu o zniszczenie w całości lub w części przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, a w szczególności broni, amunicji, materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, materiałów radioaktywnych, substancji trujących, duszących lub parzących, środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1, a także wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych, jeżeli dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania wystarczające będzie przechowywanie ich próbek w ilości niezbędnej do przeprowadzenia badań (art. 232a § 2);
- prokurator wnioskuje do sądu o zarządzenie kontroli i utrwalanie treści rozmów telefonicznych w celu wykrycia i uzyskania dowodów dla toczącego się postępowania lub zapobieżenia popełnieniu nowego przestępstwa; w wypadkach niecierpiących zwłoki zarządzenie takie wydaje prokurator; prawo odtwarzania zapisów ma prokurator, **w przypadkach niecierpiących zwłoki za zgodą prokuratora – Policja;** prawo zapoznawania się z rejestrem przeprowadzonych kontroli rozmów telefonicznych ma prokurator (art. 237 § 1, § 2, § 6, § 7).

Dział VI. Środki przymusu procesowego

- prokurator, na wniosek Policji lub z inicjatywy własnej wydaje postanowienie o zatrzymaniu i sprowadzeniu przymusowym podejrzanego, który mimo obowiązku, o którym został uprzedzony przy pierwszym przesłuchaniu, nie stawiał się na wezwanie w toku postępowania przygotowawczego i nie usprawiedliwił niestawiennictwa (art. 75 § 1 i 2);
- prokurator na wniosek Policji lub z inicjatywy własnej może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie osoby podejrzanego albo podejrzanego, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że:
 - 1) nie stawia się na wezwanie w celu przeprowadzenia z ich udziałem czynności, o których mowa w art. 313 § 1 lub art. 314, albo badań lub czynności, o których mowa w art. 74 § 2 lub 3,
 - 2) mogą w inny bezprawny sposób utrudniać postępowanie lub gdy zachodzi potrzeba niezwłocznego zastosowania środka zapobiegawczego (art. 247);
- prokurator może polecić zwolnienie zatrzymanego (art. 248 § 1);
- przed zastosowaniem środka zapobiegawczego prokurator stosujący środek lub wnioskujący o zastosowanie tymczasowego aresztowania przesłuchuje podejrzanego (art. 249 § 3);
- jeżeli podejrzanym powołuje się na zły stan zdrowia lub doznane obrażenia ciała, prokurator zarządza zbadanie go przez lekarza, a wyniki badania dołącza do wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania (§ 182 reg. prok.);
- prokurator występuje do sądu z wnioskiem o tymczasowe aresztowanie poucza podejrzanego o przysługujących mu w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania uprawnieniach i zarządza jednocześnie doprowadzenie podejrzanego do sądu; prokurator stosuje inne środki zapobiegawcze (art. 250 § 2, § 3, § 4);
- prokurator we wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania wymienia dowody wskazujące na duże prawdopodobieństwo, że podejrzanym popełnił przestępstwo, okoliczności przemawiające za istnieniem zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania lub możliwości popełnienia przez podejrzanego nowego, ciężkiego przestępstwa oraz określonej podstawy stosowania tego środka zapobiegawczego i konieczności jego stosowania (art. 250 § 2a);
- tymczasowo aresztowany w postępowaniu przygotowawczym pozostaje do dyspozycji prokuratora, na którego wniosek środek ten został zastosowany (§ 86a reg. prok.);
- prokurator udziela zgody na widzenie lub rozmowę telefoniczną z tymczasowo aresztowanym w formie zarządzenia; o odmowie udzielenia zezwolenia na widzenie lub rozmowę telefoniczną zawiadamia się osobę ubiegającą się o widzenie lub rozmowę (§ 190 reg. prok.);

- jeżeli korespondencja aresztowanego zawiera wiadomości mogące utrudnić postępowanie przygotowawcze, prokurator zarządza załączenie jej do akt sprawy, o czym zawiadamia nadawcę (§ 189 ust. 5 reg. prok.);
- prokurator może uchylić lub zmienić na łagodniejszy środek zapobiegawczy zastosowany przez sąd (art. 253 § 2);
- prokurator sprawuje nadzór nad prawidłowością zatrzymania i wykonania środków zapobiegawczych (art. 256);
- prokurator wnioskuje o orzeczenie przepadku przedmiotu poręczenia lub ściągnięciu sumy poręczenia (art. 270 § 1);
- jeżeli miejsce pobytu podejrzanego lub osoby podejranej nie jest znane, prokurator może zarządzić jego poszukiwanie (art. 278);
- jeżeli podejrzanym, w stosunku do którego wydano postanowienie o tymczasowym aresztowaniu - ukrywa się, prokurator może wydać postanowienie o poszukiwaniu go listem gończym (art. 279 § 1);
- prokurator przed wydaniem postanowienia o poszukiwaniu podejrzanego listem gończym występuje do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania na okres 14 dni od dnia zatrzymania podejrzanego (§ 199 reg. prok.);
- prokurator może zarządzić nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 3 000 złotych na świadka, biegłego, tłumacza lub specjalistę, który bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie lub bez zezwolenia wydalil się z miejsca czynności przed jej zakończeniem (art. 285 § 1, § 2);
- prokurator może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka, a biegłego, tłumacza i specjalisty tylko wyjątkowo, który bez usprawiedliwienia nie stawil się na wezwanie lub bez zezwolenia wydalil się z miejsca czynności przed jej zakończeniem (art. 285 § 1, § 2);
- prokurator może wystąpić do sądu o nałożenie kary pieniężnej na obrońcę lub pełnomocnika (art. 285 § 1a);
- prokurator może zarządzić nałożenie kary pieniężnej również na osobę, która bezpodstawnie uchyła się od złożenia zeznania, wykonania czynności biegłego, tłumacza, specjalisty, złożenia przyrzeczenia, wydania przedmiotu, dopełnienia obowiązków poręczyciela albo spełnienia innego obowiązku ciążącego na niej w toku postępowania, a także na przedstawiciela lub kierownika instytucji, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej obowiązanej udzielić pomocy (art. 287 § 1);
- prokurator może niezależnie od nałożenia kary pieniężnej złożyć do sądu rejonowego wnioski o tymczasowe aresztowanie w razie uporczywego uchylania się od złożenia zeznania, wykonania czynności biegłego, tłumacza, specjalisty oraz wydania przedmiotu (art. 287 § 2 i § 4);

- prokurator może wydać postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie orzeczenia w zakresie wskazanej kary, świadczenia pieniężnego, przepadku lub środka kompensacyjnego albo o kosztach sądowych będzie niemożliwe albo znacznie utrudnione (art. 291).

Dział VII. Postępowanie przygotowawcze

- prokurator prowadzi lub nadzoruje postępowanie przygotowawcze, Policja prowadzi je w zakresie przewidzianym w ustawie (art. 298 § 1);
- prokurator bezpośrednio przełożony rozpoznaje zażalenia na postanowienia i zarządzenia prokuratora w postępowaniu przygotowawczym (art. 302 § 3);
- prokurator, który był obecny przy dokonywaniu czynności procesowych przez Policję w trybie art. 308 k.p.k. lub sam ich dokonywał, podejmuje decyzję w przedmiocie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, przekazując jednocześnie w ustnym poleceniu odpowiednie wytyczne (§ 123 ust. 2 reg. prok.);
- prokurator wydaje postanowienie o wszczęciu śledztwa oraz zatwierdza postanowienie o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu śledztwa wydane przez Policję (art. 305 § 3);
- prokurator zawiadamia o wszczęciu, odmowie wszczęcia albo o umorzeniu śledztwa osobę lub instytucję państwową, samorządową lub społeczną, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, oraz ujawnionego pokrzywdzonego, a o umorzeniu także podejrzanego – z pouczeniem o przysługujących im uprawnieniach (art. 305 § 4);
- prokurator w sprawach, w których obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa - wydaje postanowienie o przedstawieniu zarzutów w stosunku do osoby podejrzaney o popełnienie przestępstwa przesłuchanej w charakterze podejrzanego w ramach czynności niecierpiących zwłoki – najpóźniej w ciągu 5 dni; jeżeli brak podstaw do sporządzenia postanowienia o przedstawieniu zarzutów przesłuchanemu w charakterze podejrzanego w takim trybie – postanowienie o umorzeniu postępowania w stosunku do osoby przesłuchanej wydaje prokurator (art. 308 § 3, § 4);
- śledztwo prowadzi prokurator; prokurator może powierzyć Policji przeprowadzenie śledztwa w całości lub w określonym zakresie albo dokonanie poszczególnych czynności śledztwa; w wypadkach określonych w art. 309 pkt 2 i 3³ może powierzyć Policji jedynie dokonanie poszczególnych czynności śledztwa; prokurator może zastrzec do osobistego wykonania jakąkolwiek czynność śledztwa (art. 311 § 5);

³ **o występki** – gdy osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Celnej lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego,

o występki – gdy osobą podejrzaną jest funkcjonariusz Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, w zakresie spraw należących do właściwości tych organów lub o występki popełnione przez tych funkcjonariuszy w związku z wykonywaniem czynności służbowych.

- prokurator zatwierdza postanowienie o zawieszeniu śledztwa wydane przez Policję (art. 325), po ustaniu przyczyn zawieszenia postępowania przygotowawczego prokurator wydaje postanowienie o jego podjęciu (regulamin prokuratorski);
- prokurator może umorzyć postępowanie w sprawie o występki, zagrożony karą pozbawienia wolności do lat 5, jeżeli orzeczenie wobec oskarżonego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za inne przestępstwo, a interes pokrzywdzonego temu się nie sprzeciwia (art. 11 § 1);
- prokurator zatwierdza wydane przez Policję postanowienia o umorzeniu dochodzenia oraz o jego zawieszeniu (art. 325e § 2);
- prokurator właściwy do sprawowania nadzoru nad dochodzeniem rozpatruje zażalenie na postanowienie o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw; jeśli prokurator nie przychyli się do zażalenia, kieruje je do sądu (art. 325e § 4);
- prokurator nadzorujący śledztwo, lub prokurator bezpośrednio przełożony wobec prokuratora prowadzącego śledztwo – może przedłużyć czas jego trwania do roku; w szczególnie uzasadnionych wypadkach właściwy prokurator bezpośrednio przełożony wobec prokuratora nadzorującego lub prowadzącego śledztwo - może przedłużyć jego okres na dalszy czas oznaczony (art. 310 § 2);
- prokurator może przedłużyć okres dochodzenia do 3 miesięcy, a w wypadkach szczególnie uzasadnionych – na dalszy czas oznaczony;
- prokurator może postanowieniem odmówić stronom, obrońcy lub pełnomocnikowi - dopuszczenia do udziału w czynności ze względu na ważny interes postępowania albo odmówić sprowadzenia podejrzanego pozbawionego wolności, gdy spowodowałoby to poważne trudności (art. 317 § 2);
- prokurator w śledztwie dokonuje końcowego zaznajomienia podejrzanego lub jego obrońcy z materiałami postępowania, w celu przejrzania akt może udostępnić akta w postaci elektronicznej (art. 321 § 1);
- w razie umorzenia postępowania prokurator wydaje postanowienie co do dowodów rzeczowych; po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu śledztwa prokurator, w razie istnienia podstaw określonych w art. 45a k.k. lub w art. 43 § 1 i 2 oraz art. 47 § 4 k.k.s., występuje do sądu z wnioskiem o orzeczenie przepadku. Z takim wnioskiem prokurator może wystąpić również w wypadku umorzenia postępowania wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, o ile przepis przewiduje orzeczenie przepadku (art. 323 § 1, § 3);
- jeżeli zostanie ustalone, że podejrzany dopuścił się czynu w stanie niepoczytalności, a istnieją podstawy do zastosowania środków zabezpieczających, prokurator po zamknięciu śledztwa kieruje sprawę do sądu z wnioskiem o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających (art. 324 § 1); przekazując wniosek do sądu, prokurator informuje o tym ujawnionego pokrzywdzonego (art. 324 § 1a);

- jeżeli w wyniku śledztwa lub dochodzenia prowadzonego przeciwko kilku podejrzanym zachodzą podstawy do warunkowego umorzenia postępowania w stosunku do jednego lub niektórych z nich, a co do innych należy sporządzić akt oskarżenia, prokurator wyłącza postanowieniem sprawę w odpowiedniej części do odrębnego prowadzenia (§ 107 reg. prok.);
- prokurator sprawuje nadzór nad postępowaniem przygotowawczym w zakresie, w jakim go sam nie prowadzi, może także objąć nadzorem postępowanie sprawdzające, o którym mowa w art. 307 (art. 326 § 1);
- prokurator może wydawać postanowienia, zarządzenia lub polecenia oraz zmieniać i uchylać postanowienia i zarządzenia wydawane przez prowadzącą postępowanie przygotowawcze Policję (art. 326 § 3 pkt 4);
- z tytułu sprawowanego nadzoru prokurator może także zaznajamiać się z zamierzeniami prowadzącego postępowanie, wskazywać kierunki postępowania oraz wydawać co do tego zarządzenia, żądać przedstawienia sobie materiałów zbieranych w toku postępowania, uczestniczyć w czynnościach dokonywanych przez prowadzących postępowanie, osobiście je przeprowadzać albo przejąć sprawę do swego prowadzenia (art. 326 § 3 pkt 1-3);
- prokurator może w każdym czasie podjąć na nowo umorzone postępowanie przygotowawcze na mocy postanowienia, jeżeli nie będzie się toczyło przeciw osobie, która w poprzednim postępowaniu występowała w charakterze podejrzanego; przepis ten stosuje się odpowiednio w sprawie, w której odmówiono wszczęcia śledztwa lub dochodzenia (art. 327 § 1);
- prokurator nadrzędny nad tym, który wydał lub zatwierdził postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego przeciwko osobie, która występowała w charakterze podejrzanego, po jego uprawomocnieniu się – może wznowić je na mocy postanowienia tylko wtedy, gdy ujawnią się nowe istotne fakty lub dowody nie znane w poprzednim postępowaniu albo gdy zachodzi okoliczność określona w art. 11 § 3 (art. 327 § 2);
- przed wydaniem postanowienia o podjęciu lub wznowieniu postępowania przygotowawczego prokurator może zlecić Policji (lub przedsięwziąć osobiście) dokonanie niezbędnych czynności dowodowych w celu sprawdzenia okoliczności uzasadniających wydanie postanowienia (art. 327 § 3);
- jeżeli sąd uchylił zaskarżone przez pokrzywdzonego postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub o odmowie jego wszczęcia⁴, a prokurator lub inny organ prowadzący postępowanie (np. Policja) po wyjaśnieniu okoliczności lub wykonaniu czynności wskazanych przez sąd, nadal nie znajduje podstaw do

⁴ art. 330 § 1. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub odmowie jego wszczęcia, sąd wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są dla organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze wiążące.

wniesienia aktu oskarżenia - wydaje ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania lub o odmowie jego wszczęcia; w takim wypadku pokrzywdzony który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 i 1a, może wnieść akt oskarżenia określony w art. 55 § 1 – o czym należy go pouczyć (art. 330);

- prokurator w ciągu 14 dni od daty zamknięcia śledztwa albo od otrzymania aktu oskarżenia sporządzonego przez Policję w dochodzeniu, sporządza akt oskarżenia lub zatwierdza akt oskarżenia sporządzony przez Policję w dochodzeniu i wnosi go do sądu albo sam wydaje postanowienie o umorzeniu, o zawieszeniu albo o uzupełnieniu śledztwa lub dochodzenia (art. 331);
- prokurator, jeżeli oskarżony przyznaje się do winy, a w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte, zamiast z aktem oskarżenia, występuje do sądu z wnioskiem o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających również prawnie chronione interesy pokrzywdzonego; uzgodnienie może obejmować także wydanie określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu (art. 335 § 1);
- prokurator, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, a oświadczenia dowodowe złożone przez oskarżonego nie są sprzeczne z dokonanyimi ustaleniami, może dołączyć do aktu oskarżenia wnioski o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających też prawnie chronione interesy pokrzywdzonego, (art. 335 §2);
- jeżeli spełnione są przesłanki uzasadniające warunkowe umorzenie postępowania, prokurator może zamiast aktu oskarżenia sporządzić i skierować do sądu wnioski o takie umorzenie; prokurator może wskazać proponowany okres próby, obowiązki, które należy nałożyć na podejrzanego, stosownie do okoliczności wnioski co do dozoru (art. 336 § 1, § 3);
- zażalenie na postanowienie prowadzącego postępowanie przygotowawcze, jeżeli nie jest nim prokurator – rozpoznaje prokurator sprawujący nadzór nad tym postępowaniem (art. 465 § 3);
- prokurator zatwierdza przedstawiony przez Policję wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym, jeżeli zachodzą warunki do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k., lub gdy podejrzany złożył wniosek określony w art. 338a k.p.k.; prokurator może odmówić zatwierdzenia wniosku o rozpoznanie sprawy, podejmując decyzję co do dalszego toku sprawy; zatwierdzając wniosek o rozpoznanie sprawy, może też dołączyć do niego wniosek, o którym mowa w art. 335 § 1 (art. 517d § 2).